

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
«ПОЗАКЛАСНА І ПОЗАШКІЛЬНА РОБОТА З ГЕОГРАФІЇ»

Обсяг:	4,5 кредити ЄКТС / 135 годин
Семестр, Рік	VIII семестр, 4 курс
Дні, Час, Місце:	згідно розкладу
Викладач (-і)	Адобовська Марія Володимирівна кандидат педагогічних наук, старший викладач Попельницька Наталя Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактний тел.	067-143-67-63
Е-mail:	grunt/ggf@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру ОНУ імені І.І. Мечникова, Шампанський пер., 2, ауд. № 63
Консультації	Очні консультації: 1 год., середа 15.00 - 16.00

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації: консультація за розкладом за принципом «Face to face», месенджерів Telegram, Viber та за допомогою e-mail лектора. Вирішення «робочих питань» можливо за вказаним номером телефону, соціальні та через відеоконференції Zoom.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни «Позакласна і позашкільна робота з географії» є зміст і структура позакласної і позашкільної роботи з учнями з географії.

Пререквізити курсу: дисципліна відноситься до вибіркових та базується на знаннях, отриманих при вивченні загальних дисциплін «Педагогіка», «Методика виховної роботи», «Основи педагогічної майстерності», «Географія в ЗОНЗ та методика її викладання», «Зміст і методика навчання природознавства». Оволодіння теоретичними основами позакласної і позашкільної роботи з географії є підґрунтям для проходження виробничої практики та написання дипломної роботи.

Мета курсу: є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань проведення учнями позакласних та позаурочних наукових досліджень, ознайомлення з теоретичними засадами науково-дослідної роботи та інструментарієм дослідницької діяльності. Розширення географічного світогляду і поглибленні знань в галузі географічної науки, удосконалення загально навчальних і спеціальних для географії умінь і навичок.

Завдання дисципліни:

- вивчити основні методи, що використовують у географічних наукових дослідженнях, закріпити дослідницькі навички організації географічних досліджень;
- вивчити принципи і засади планування наукових спостережень і експериментів в позакласній роботі;
- вивчити методи і засоби проведення інформаційного пошуку, удосконалити уміння самостійно поповнювати свої знання з різних джерел інформації;
- вміти графічно відображати статистичні дані і т. д., складати плани і карти схеми походів,

орієнтуватися на карті;

- вміти застосовувати математично-статистичні методи опрацювання даних отриманих при проведенні географічних досліджень;
- творчо аналізувати результати наукової та виробничої роботи, самостійно знаходити шляхи її удосконалення та вміти інформативно та обґрунтовано оформити їх у відповідних інформаційних джерелах.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- знати та розуміти основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географічної науки, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географії;
- описувати основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих її компонентів, класифікувати зв'язки і залежності між компонентами, знати причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;
- пояснювати зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників;
- знати сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії в загальноосвітній школі;

вміти:

- застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяють інтерпретувати природно- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії;
- організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності;
- застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень щодо вирішення проблем географії.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.), лабораторних (20 год.) та практичних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (79 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються методи: словесні, наочні (з використанням мультимедійної апаратури) та практичні методи навчання, а також завдання, які передбачають відтворення та узагальнення знань. Окрім лекційної та практичної форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій (1 год. на тиждень згідно розкладу консультацій).

Рекомендована література:

1. Козловська І.М. Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи: моногр. / І.М. Козловська / [за ред. С.У. Гончаренка]. – Львів: Світ, 1999. – 302 с.
2. Степанюк А.В. Інтеграція природничих дисциплін в школі / А.В. Степанюк, Т.В. Гладюк // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 1. – С. 18–24.
3. Борулава М. Н. Интеграция содержания образования. - М. – Бийск : Педагогика, 1993. - С. 81.
4. Мітрясова О.П. Теорія і практика інтегрованого навчання хімічних дисциплін студентів аграрного університету: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / Мітрясова О.П. – К., 2009. – С. 41.
5. Гилязова О. Г. Интеграция содержания учебных дисциплин как фактора повышения качества подготовки учителей в вузе // Интегративные процессы в подготовке специалиста на основе государственного стандарта высшего профессионального образования. - Рязань : Изд-

во РГПУ, 1997. - С. 83–85.

6. Макарова Е. Е. Содержание и структура интегративного подхода в высшем профессиональном образовании // Интеграция образования. - 2008. - №3. - С. 8–12.

7. Аймагамбетов Е.Б. Междисциплинарность как современная форма фундаментальности университетского образования. URL: <http://conf.rudn.ru/internalization/res/aymagambetov.pdf>

8. Соколова М.Г., Бомбина И.А. Интеграция дисциплин в учебном процессе // URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/integratsiya-distiplin-v-uchebnom-protseste/viewer>

Усі інші необхідні підручники та посібники у електронному вигляді будуть надані в індивідуальному порядку.

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Зміст та педагогічні вимоги до позакласної роботи з географії

Тема 1. Дидактичні вимоги до позакласного навчання географії .

Тема 2. Форми-підвиди систематичного позакласного навчання географії.

Тема 3. Форми-підвиди періодичного позакласного навчання географії.

Тема 4. Форми-підвиди епізодичного позакласного навчання географії.

Змістовий модуль 2. Характеристика форм позакласної роботи з географії

Тема 5. Географічні гуртки та факультативи.

Тема 6. Шляхи організації, зміст і методика проведення географічних вечорів, конкурсів, олімпіад.

Тема 7. Науково-методичні та організаційні основи проведення географічних екскурсій та мандрівок у школі.

Тема 8. Сучасні форми позакласної виховної роботи з географії.

Тема 9. Основні показники ефективності позакласної роботи з географії.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Поточний контроль									Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	28	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Залік складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60), допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за

яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до відповідних контрольних заходів та контролюється у вигляді: поточного контролю, індивідуального опитування, усного захисту рефератів, які супроводжуються Power Point презентаціями.

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Залік отримує студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються у навчальній програмі дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

ПОЛІТИКА КУРСУ:

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий письмовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації (середа 15.00-16.00).

У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими.

Політика щодо академічної доброчесності: курс передбачає написання рефератів, що будуть перевірені на дотримання академічної доброчесності (згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова).

Політика щодо відвідування та запізнь: відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються. Поважною причиною відсутності на заняттях вважається хвороба, що підтверджується довідкою від лікаря (лікарняним).

Мобільні пристрої: з дозволу викладача допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою для зберігання та обробки інформації.

Поведінка в аудиторії: активна, ділова та творча атмосфера.